

גמרא

אמר רבי אלעזר: מנחה שלא קמצה הכהן בעזרה כדינה אלא קמצה בהיכל בפנים הרי היא כשירה, שכן מצינו שקמיצה כשרה בהיכל בפילוק בזיכין של הלבונה מעל שולחן לחם הפנים העומד בהיכל, דסילוק הזיכין חשיב כקמיצה במנחות, משום דמתיר את לחם הפנים לאכילה כשם שקמיצת הקומץ מתירה את שיירי המנחה לאכילה.

מתלב רבי ירמיה: אמאי כשרה קמיצה בהיכל, הא תניא בברייתא: כתיב בהבאת קרבן מנחה "והביאה [הזר המביא את הקרבן] אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קומצו", וילפינן שמקום הקמיצה הוא ממקום שרגלי הזר עומדות דהיינו בעזרה.⁽⁷¹⁾ דברי תנא קמא.

בן בתירא אומר וילפינן מהאי קרא — "וקמץ משם". מניין שאם קמץ בשמאל שאע"ג שהקמיצה אינה כשרה, המנחה לא נפסלה ודינו שיחזיר ויקמוץ בימין, תלמוד לומר "משם" — ממקום שקמץ כבר, וקא סלקא דעתין דתנא קמא בעזרה דווקא קאמר, ששם מקום דריסת רגלי ישראל, ולמעוטי היכל ואולם שישראל היו אסורין

וכך הוא החשבון: בתחילה נכפיל את שלשת האמות והמחצה של האורך בתשע אמות של הגובה ונקבל שלשים ואחד ומחצית האמה. וכשנכפיל את תוספת האצבע בתשע נקבל תשע אצבעות וכשנכפיל את תוספת שליש האצבע בתשע נקבל שלש אצבעות וביחד שתים עשרה אצבעות. וכיון שהמדובר באגודלים, שהם ארבעה בטפח, נמצא שיש בידנו שלשה טפחים שהם חצי אמה.

וכשנצרף את חצי האמה הזאת לשלשים ואחת ומחצית האמה נקבל שלשים ושתיים אמות אורך לעומת תשע אמות גובה!

מתניתין

המנחות אע"ג דינין קדשי קדשים, וקדשי קדשים נשחטין בצפון דווקא, וקמיצה במנחות הרי היא כשחיטה בזבחים, אפילו הכי היו נקמצות בכל מקום בעזרה ולא דווקא בצד צפון. ונאכלות לפנים מן הקלעים בתוך קלעי חצר אהל מועד שבמשכן, וכיוצא בו בבית המקדש בתוך העזרה, לזכרי כהונה, בכל מאכל ולא דווקא צלי כקרבן פסח. זמן אכילתן של המנחות מדאורייתא הוא ליום ולילה, וחכמים עשו סייג שיהיה זמן אכילתן בלילה עד חצות ותו לא כדי להרחיק את האדם מן העבירה.

71. במשנה בריש כלים מבואר שאסור לזר ליכנס לעזרת כהנים שלא לצורך סמיכה ותנופה, והמשנה למלך [סוף ביאת מקדש] כתב שאיסור זה אינו אלא מדרבנן, אבל מהמזבח ולפנים הוא שנוי במחלוקת הראשונים, שלהרמב"ם הוא מן התורה, ולהתוס' והרמב"ן כשנכנס בלא עבודה

אינו אלא מדרבנן, עכ"ד, ולכאורה משמע כאן שלהיכל לכו"ע אסור ליכנס מן התורה, ולכן סבר רבי ירמיה שההיכל קרוי מקום שאין רגלי הזר עומדות בו ואין קומצין שם, [ויעו"ר רש"י ד"ה אלא להכשיר] שמשמע מדבריו שאפילו לעזרת כהנים הוא מן התורה].